

ילד שלי מוצלח

מאת: ד"ר מיקי הר-גיל



ראש מצד לצד.

התפתחות רגשית - חברתית - התינוק בוכה לבקשת עזרה, נרגע כשהוא מוחזק ובוהה בפנים ובחפצים. **התפתחות שכלית - מיקוד העיניים** אינו טוב עדיין, הבעת פנים "ריקה". התינוק יכול להביט באור או בחפץ גדול מקרוב.

אחיל הודים עד גיל שנה

במהלך חודשים אלה התינוק מתחיל לחייך לראשונה בחייו. בערך בגיל חודש וחצי הוא מגלה את ידיו ואת רגליו ואף לומד להשתמש נכון בשדה הראייה שלו. בשלב זה התינוק מתחיל גם להשתמש בקולו ולהשמיע צלילים שונים.

התפתחות מוטורית - בשכיבה על הבטן התינוק מרים ראש וחזה מעל המשטח, מסתכל לצדדים. לרוב כפות הידיים שלו פתוחות, והוא יכול לתפוס משחק שהונח באצבעותיו.

התפתחות רגשית-חברתית - מחייך באופן ספונטני, מגיב בהשמעת קולות, מסובב ראש לקול, מתחיל להבחין בין קולות דיבור לקולות אחרים. התפתחות שכלית - מתחיל לזהות בני משפחה, עוקב אחר חפצים. בעזרת ידיו חוקר את פניו וחלקי גוף אחרים, מעביר מבט בין חפצים שונים.

המלצות להורים

1. במהלך החודשים הראשונים לחייו של התינוק ועד גיל שנה, חשוב ביותר לתמוך בצווארו ובראשו של התינוק, כיוון שהשרירים באזור זה אינם מפותחים דיים. תלייה של צעצועים במרחק השטת יד מסייעת לו להכיר את ידיו ולהשתמש בהן באמצעות תנועות מקריות

2. החזיקו אותו וחבקו אותו בהאכלה

שנת החיים הראשונה היא הדרמטית ביותר בהתפתחות הילד. מה מתרחש בכל שלב התפתחות, ומה אנו ההורים יכולים לעשות על מנת לסייע לקטנטנים בצעדיהם הראשונים בעולם

- 1. (לפיתוח קשר רגשי)
- 2. שאו אותו בתנוחות שונות (מודעות לגוף במרחב)
- 3. החזיקו אותו, דברו עמו, שירו לו, צרו קשר עין, השמיעו מוזיקה נעימה (כל אלה עונים על הצורך הבסיסי בתקשורת)
- 4. הניחו אותו על הבטן בזמן ערות (לחיצוק שרירי הצוואר)
- 5. השכיבו אותו על צד ימין ועל צד שמאל עם תמיכת כרית קטנה (לשימוש בשרירים ולהיכרות עם יכולתו הגופנית)

אחיל שנה עד גיל שנה

התפתחות מוטורית - עד גיל חצי שנה התינוק לומד להתהפך מהבטן אל



הגב ולהפך. הוא יכול לשבת מעט עם תמיכה, להחזיק בקבוק, לתפוס חפצים ממשטח, להתנועע קדימה ואחורה בעזרת כפות רגליו ולהעביר חפץ מיד ליד.

התפתחות רגשית-חברתית - מחקה קולות והבעות פנים, מגיב לקריאת שמו, מחייך אל דמותו במראה.

התפתחות שכלית - מושיט יד לצעצוע, משתמש באצבעות ובפה לחקור דברים, מסוגל להרים כוס מהידית, משמיע עיצורים.

המלצות להורים

- 1. שחקו ב"קוקו" (מעודד את התפתחות הזיכרון ויכולת ההפשטה)
- 2. חקו הבעות פנים (מודעות לחלקי הפנים להגברת יכולת החיקוי)
- 3. המשיכו לחבק, ללטף ולנשק (מקנה תחושת ביטחון ואמון)
- 4. גלגלו אותו משכיבה על הגב לבטן, עודדו משחק בכפות ידיים ורגליים (פיתוח מודעות לגוף)
- 5. עודדו משחק עם צעצועים תלויים (פיתוח קשר עין-יד)
- 6. תנו שמות לחפצים ולסביבה, השמיעו קולות מגוונים (לימוד שפה וערוצי שמיעה)

אחיל שנה עד גיל שנה

התפתחות מוטורית - עד גיל תשעה חודשים מרבית הילדים יושבים ללא תמיכה, זוחלים היטב ויכולים להתחיל לעמוד בעזרת רהיטים.

התפתחות רגשית-חברתית - תינוקם נהנה לדבר, להיות "במרכז העניינים", לחקות ולשחק, והוא אף מגלה עדיפות למשחקים מסוימים.

התפתחות שכלית - מבין הוראות

פשוטות, לומד לבנות מגדל משתי קוביות, מבין את הקשר בין סיבה לתוצאה, מגלה יכולות זיכרון וחשיבה בזמן משחק.

המלצות להורים

- 1. הקפידו את התינוק על ברכיכם (לפיתוח חוש קצב, קשר רגשי ויכולת התמצאות במרחב)
- 2. התחילו לתת לו "פרטיות" ולאפשר לו לשחק לבד (לעידוד עצמאות)
- 3. שחקו במשחקי סיבה-תוצאה - הדלקה וכיבוי של אור, פתיחה וסגירה של ברז מים (לעידוד מיומנות למידה)

- 4. בנו מגדלים מדברים שונים (על מנת להמחיש גובה ויחסים במרחב וללמד מיומנות חיקוי וקשר עין-יד)
- 5. דברו בליווי תנועות - בוא, שלום, לא, כן (ללימוד משמעות המילים)
- 6. קראו סיפורים קצרים (להגברת הבנת השפה והקשר הרגשי)

אחיל שנה עד גיל שנה

התפתחות מוטורית - בגיל זה התינוק עשוי ללכת כמה צעדים, לעזור בהפשטתו, לשרבט בצבע, לזחול בזריזות, להיעמד ולהתיישב במהירות ובקלות.

התפתחות רגשית-חברתית - התינוק דואג כשהוא מופרד מאמו ומפגין פחד מאנשים זרים. לעתים הוא מפגין התנהגות שלילית - מסרב לדברים שונים ואינו משתף פעולה. הוא מזהה רגשות של אחרים, מגלה חוש הומור וברן באוכל.

התפתחות שכלית - עשוי להגיד כמה מילים, לרוב ממלמל דברים חסרי משמעות, בונה מגדל משתיים-שלוש קוביות, לומד למצוא דברים מוחבאים,



מבין קשר בין מילים לסביבה (למשל, כשישמע את המילה "ציפור" הוא יביט מעלה), מזהה חיות מוכרות מספר.

המלצות להורים

- 1. בנו מגדלי קוביות ועודדו אותו לשים קובייה
- 2. חזקו הצלחות במילה חמה או בחיבוק
- 3. היו עקביים בהצבת גבולות
- 4. עודדו הרעשה בצעצועים
- 5. שחקו יחד בכדורים בגדלים שונים
- 6. למדו אותו למלא מכל בחפצים ואז לרוקן אותו מהם
- 7. עודדו לאכילה עצמאית

כיצד נאטר איחור התפתחותי מוטורית?

חשוב להקפיד על מעקב סדיר בטיפת חלב. אחיות טיפת חלב מבצעות בדיקות סינון ואם קיימת בעיה הן ידעו להצביע עליה

להסתכל ימינה ושמאלה על הילדים של החברים, על ילדים מהגן באותו גיל - האם הם דומים בהתנהגותם הכללית? האם הם מתקשרים, משחקים ומתנועעים באותה רמה? נכון, לכל ילד הייחודיות שלו, אך בשנה הראשונה יש קווים כלליים להתפתחות, ואם יש שוני גדול בין הילד לחבריו, זה עשוי להצביע על בעיה

טבלאות התפתחות ברשת: האינטרנט מציע טבלאות רבות, השונות זו מזו. מומלץ להיעזר בהן תוך הפעלת שיקול דעת, ולא להעמיד את הילד למבחן מול כל פרט בטבלה

רופאי הילדים מעודכנים בתהליכי ההתפתחות ויכולים לתת מענה הולם לבעיות שצצות

הכותב הוא מומחה ברפואת ילדים נויורולוגית ילדים והתפתחות הילד, מנהל המכון להתפתחות הילד, מרכז רפואי מאיר